

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

## Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

# MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.  
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—  
Fél évre K 5—  
Negyed évre K 2-50  
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

Nyitltár pattinóra 50 fillér.

Főszerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITA JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:

STRAUSZ SÁNDOR.

## Wilson és a béke.

A központi hatalmak és szövetségeseik katonai sikereik alapján ismételtelen kijelentették, hogy hajlandók tisztességes békét kötni. Ha valamely semleges államférfiu, például Wilson, a béke megköthetése iránt Berlinben, Bécsben, Szófiában vagy Konstantinápolyban puhatolózna, bizonyos, hogy nem tenné ki magát elutasításnak.

Anglia és Oroszország kormányférfiai ugyan fűsikettő csatazajt csapnak, de ezeknek az országoknak a népei nem kiabálnak velök. Ellenkezőleg. A békevágy a népekben hatalmasan megnövekedett és kérdés, vajjon a békekövetelés hangja nemsokára nem fogja-e tulharsogni a háborurendezők fennhangú frázisait.

Anglia népéről nem lehet állítani, hogy kedvére volna a hosszú háboru. Hetenként állag százötven népgyűlést tartanak ott és ezeken a szónokok nem kelnek ugyan síkra a minden áron való békéért, de sürgetik a tisztességes béke kötését. Oroszországban sem más a hangulat. Hiába jelenti ki Trepot, az új miniszterelnök, hogy a háborut végig kell küzdeni. Ezt a kijelentést nem fedi az orosz nép igazi hangulata, melyet sokkal hitebben és erőteljesebben juttattak kifejezésre azok a dumaképviselők, kik a békekötést követelve, háromnegyed óráig nem engedték Trepotot harcias beszédének elmondásába fogni.

Az olaszországi békemozgalom óriási terjedése is bizonyítja, hogy jóakaró, befolyásos közvetítő Rómában sem találta zárt ajtókra és anuak a feltevésnek is van a-

lapja, hogy Páris sem húzódozna a békeközvetítővel való tárgyalásoktól. Wilsonnek csak meg kellene jelennie a színen, hogy a világot izgató kérdéseket nem a véres harc-tereken, hanem zöld asztalok mellett intézzék el.

Wilson! Ujrajavasztatását a béke győzelme gyanánt ünnepezték és azzal a biztos reménnyel üdvözölték, hogy legelső dolga lesz a békét helyreállítani. De ez a remény eddig még nem teljesült. Wilson elhatározásáról még semmi hiteles hírvünk nincs.

Habozásának magyarázatát csak abban lehetne találni, hogy Anglia elutasításától tart. Angliával pedig minden áron jó viszonyban akar maradni, hogy vele együtt a tengerek ura lehessen. A japán imperializmus ellensúlyozására legcélszerűbbnek tartja az Angliával való szövetséget. Az ut ehhez a szövetséghez azonban csak az európai békekötésen át vezet. Amerikának tehát érdeke, hogy Európában mielőbb helyreálljon a béke.

Lehet, hogy Wilson még nincs tisztában azzal, hogyan biztosítsa magát az elutasítás ellen, mely presztizsét mélyen sértene. Ha jóhiszeműleg akarjuk megítélni szándékait, úgy a békebarátok Amerikában tartott gyűlést békeközvetítési akciója előkészítésének tekinthetnők. Mert bár bizonyos, hogy a háboru utáni béke biztosítása egyelőre csak akadémikus értékkel bír, mégsem kerülheti el a figyelmet, hogy az amerikai békegyűlésnek buzdító üdvözléseket küldtek Grey, Briand és Bethmann Holweg. Nem kellene-e Wilsonnek ebben kedvező előjelt látnia?

Vannak azonban még más jelek, más

tünetek, melyek az általános békevágyat mutatják. Jellemző például, miképpen áruolja el akaratlanul békevágyát a »Times«, mondván: »Győznünk kell, de mindjárt!« A győzelem áhitozása harcias hangulatra vall, de a győzelem sürgetése már világosan tükrözteti vissza a nép valódi, békére hajló hangulatát.

Mi nem lankadunk és biztosan győzzük a háborut addig, míg ellenségeink. Nemcsak győzzük, de győzünk is. De mialatt rendületlen elszántsággal folytatjuk a háborut, mindaddig, míg biztonságunkat újabb ellenséges megrohanások ellen meg nem szereztük, mindenkor az volt és az is lesz a kívánságunk: hogy abban a percben, amelyben erre lehetőség kínálkozik, azonnal megkössük a békét — akár Wilson segítségével, akár anélkül.

## Aki másnak vermet ás.

Az angolok elérkeztek a kukoricake-nyérhez és a hustalan napokhoz; nincsenek Londonban pástétomok, kalácsok, fehérütemények és az angol parlament egyik zárt ülésében most nemcsak háborus kérdésekkel, hanem az angol lakosság élelmézésének problémájával is foglalkoztak.

A központi hatalmak kiéhezettői tehát immár félnek attól, hogy önmaguk sem fognak jóllakhatni és az angol sajtó nem is vonakodik megmondani a kormányoknak, hogy a tengeri hatalom gyakorlásában nem felelt meg a várakozásoknak. Ez év augusztus hónapjában az angol államférfiak kijelentették, hogy Anglia nem fél az ellenség

## Zagorában magas hegyen!

Zagorában, magas hegyen a tanyám,  
Hol a szél is ellenségként fú roám;  
Dacos szirtek fenyegetik éltünket,  
Ha lezuhan, ott temet el bennünket.

Hull a golyó, mint a zápor a földre,  
Székely baka bátran rohan előre,  
Tüzes golyók hastják a fa ágát,  
Székely anya így vesztí el a fiát.

Engem hívnak Bakács Imre bakának  
Kiállok én akármennyi olasznak.  
Nem is félek az olasz fegyverétől,  
Lelövöm a kőszikla tetejéről.

**Bakács Imre.**  
kéményseprő.

Muraszardahely.

## „Ember, küzdj és bizva bizzál“!

Irtá: Steinauer József zászlós.

Mily könnyű ennek a komoly mondatnak a leírása és kimondása: »Küzdj és bizva bizzál!«  
Óh! Mindenek Úra Te látod, ha soha, de most e véres időben mennyire érvényesül e parancsod: Küzdj! s ehhez még hozzátesszik: az utolsó emberig!

Te nem azért teremtetted az emberiséget, hogy ölje egymást, hogy ezrek és ezrek porba hulljanak s a győztesek a véres földön fetregőkre rátafosva kérkedjenek, hogy most ók az urak!... Nem!...

Az anyaföld elég nedves s mint eddig, úgy ezután is meghozná a maga gyümölcsét, anélkül, hogy emberi vérrrel kellene azt öntözni.

Csupa vért, hударabokat, csontot, kezelt lábat lát most az ember s ha egy fillért talál, többre becsüli, mint ezeket az emberi roncsokat, melyek összevisszaságban hevernek a földön. Félig nyitott szemeket lát, melyek úgy néznek, mintha vizet kérnének, pedig nem is a vizet, hanem az elvesztett, drága életet szomjuhozzák!

Isten! Nézz le már a gyilkosokra s sokald meg véres tetteiket. Vess véget e rettenetes mérszárlásnak! A Te fiaidat ölik, csonkítják, kiket Te azért teremtetted, hogy kedved teljék bennök, amint imádnak Téged!

Szent Nevedet kiáltva rohannak előre és Szent Nevedet kiáltják, mikor leszürják a Te teremtményedet, az embert! Gyilkolás és a Te Szent Neved — Uram! Ne engedd tovább, hogy Szent Nevedet e mocsokkal egy időben említsék! Te, ki arra tanítottad az embert, hogy szeresse egymást s ime e szeretet most véres öldöklésben nyilvánul meg.

Isten! Szeretet helyett öldöklés! Hová jutott az emberiség?... Elég! Elég legyen e megpróbáltatásokból, hogy akik életben vannak még, bizva bizhassanak Irgalmasságodban, Jóságodban!

Mikor lesz már egyszer vége? Nézd a világot, melyet Nagyhatalmasságod porba dönt. Nézd, hogy süllyed fokról-lokra s ha engedél és tovább tőröd, a nagy semmiség egy napon csak elnyeli.

Óh! ne engedd, ne engedd ezt!  
Nézd az özvegy anyákat, a zokogó árvákat, kiknek fohászuk Tehozad kiált az égre!  
Egyedül Tőled várják bajuk orvoslását. Egyedül Benned bízna.

Vigasztald meg őket, hallgasd meg könyörgésüket!

Ne szenvedjenek továbbra is az özvegyek férjeikért, az árvák apjukért!

Mit lát az ember mostan? Halált, mindenütt halált, mely arat s ebben csak a Te Nagyhatalmasságod akadályozhatja meg; s ha nem, úgy pokol lesz minden!

Óh! hozd meg már, mit annyi szren kérnek Tőled, hozd meg a galambszárnyú békét!

Mert Te könyörületes vagy, Te engedsz, Te megbocsájtasz.

S a nép himnuszainak ezrei törnek Feléd a magasságra:

»Áldott az Úr Szent Neve«!

1916. nov. 14-én egy csata után Bukovinában.

tengeraltjáróitól, de azért az élelmiszerek behozatala körül sohasem voltak oly nagyok a bajok, mint éppen most.

Ami az angolokat leginkább nyugtalanítja, az a gabonaárak rohamos emelkedése. A »Times« című újság dühöng a fenyegető kellemetlenségek miatt, panaszkodik a népszerűtlen és alkalmatlan rendszabályok miatt, melyek zavarba hozták az angol fogyasztókat és fenyegetőleg felkiált, hogy a »nemzeti hatalom forrásai főleg az előrelátás hiánya miatt dugultak be.« Ennek a haragnak az alapja mindenekeft az, hogy a bérmunkások izgalma az élelmiszerek törvénytelen és folytonos felverése miatt már aggasztó méreteket ölt.

A vidéken naponként népgyűléseket tartanak, melyeken hevesen kritizálják a tej, kenyér, cukor és burgonya mai árait és a kereskedők, gyárosok, bányatulajdonosok és gazdák kapzsi eljárása ellen erélyesen állást foglalnak.

A kiéhezettek legnagyobb csalódása nyilvánul meg abban, hogy angol lapok az események ilyen fordulatán megrökönyödnek. Gondatlanul és dicsekedve, amint az angol miniszterek a háboru első napjától kezdve viselkedtek, sohasem engedték magukat az élelmészeti kérdés fontosságától és sürgősségétől meggyőzni; míg azt a véleményt terjesztették, hogy a központi hatalmak éhségtől győltörve békéért fognak könyörögni, most láthatja az angol közvélemény, hogy ebben a kérdésben éppen úgy megcsallák, mint a katonai kérdésekben.

Az országos gazdasági hivatal egy közleményből értesültek az angolok, hogy az ideai buzatermés másfél millió quarterrel kevesebb, mint tavaly, ami megfelel annak a ténynek, hogy negyedmilió acre-rel kevesebb földet vetettek be.

Ehhez a következő megjegyzést fűzi a »New Statesman«: »A Kormány hívei ebben kétségtelenül nagyszerű bizonyítékot találnak arra, hogy lehetetlen volt a gazdákat több buza vetésére bírni. Amde mindenki tudja, hogy Anglia, ha helyesen felismerte volna a szükségességét és például oly helyzetben lett volna, mint a blokált Németország, ezt a lehetetlenséget is legyőzte volna. Hogy mi, akiknek két esztendő állott rendelkezésre nemzeti segélyforrásainknak a háborus viszonyokhoz való alkalmazásához, kevesebb búzát termelünk, mint béke idején, egyszerű, tagadhatlan és gyalázatos tény és a szónoklat legremekebb művészetével sem lehet ezért a miniszterek felelősségét elhárítani.«

Be kell vallanunk, hogy ezeket a kihozásokat elégtétellel és élvezettel szemléljük. Jelentkezik a megtorlás azért a polgári szándékért, hogy háboruban álló országok fegyvertelen lakosságát kiéheztesse által az angol zsarnokság és a cárizmus önkénye alá akarják kergetni.

A verem, melyet az angol államférfiak nekünk ástak, önmaguk előtt táton. Tényleg nagy büne lehet az angol kormánynak, hogy nem tudta megóvni a népet az élelmészeti gondjaitól, de bizonyára jelentékeny szerepet játszik a gonosz politikának szellemi visszahatása az inaugurálóra is. A nyíl, melyet felénk irányítottak, visszapattant és megsebesítte magát a nyílast.

Létezik még megtorló igazság!

**Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!**  
**Hadseregélyező Hivatal lépénztára, Képviselőház.**

## K Ü L Ö N F É L E K.

### Vitéznek született — — —

*Vitéznek született  
A magyar a nem másnak. Hogy ereje lankad,  
Neki tehát vermet  
Hiába is ásnak.*

*Mert ha észrevette,  
Istennél keresett  
Ő mindig oltalmat.*

*Harcokkal volt telve  
Ezeréves multja,  
Megtörténi oraját  
Ellenség nem tudta.*

*Mostan is csak úgy van,  
Mint ezer év előtt,  
Megtörténi az ellent,  
Hogyha támadja őt.*

*Istent hord szívében,  
Vasból van a karja,  
Véresen, de győzi,  
Ellenség ha marja.*

### III. Szivoncsik Antal.

— **IV. Károly király Budapesten.** Károly király e hó 12-én, mult kedden reggel 7 órakor Bécsből Budapestre érkezett. A nyugati pályaudvaron a király fogadlatására Boda Dezső dr. főkapitány és Bárczy István dr. polgármester is megjelennek. A pályaudvarról a király és kísérete autón ment a Várba, melynek krisztinavárosi szárnyában szállott meg. A király a nap folyamán kihallgatásokat adott. Elsősorban fogadta a kormány tagjait, azután a főrendiház s a képviselőház elnökségeit, a kuria elnökét, a közigazgatási bíróság elnökét. A főrendiház elnökségét d. e. 10 órakor fogadta a király. A miniszterek, a főrendiház és a képviselőház elnökségének tagjai fekete díszmagyarban jelentek meg a kihallgatáson. A tegnapi fogadlatáson Budapest székesfőváros törvényhatóságának és tanácsának a képviselői is megjelentek a király előtt. A küldöttséget Bárczy István polgármester vezette, mely az alpolgármesteren és egy tanácsoson kívül még nyolc törvényhatósági bizottsági tagból állott. A király d. u. 4 órakor visszautazott Bécsbe ugyancsak a nyugati pályaudvarról.

— **A közigazgatási bizottság új tagjai.** Zalavármegye törvényhatósága a vármegye közigazgatási bizottságába Csartán Károly, Mesterházy Jenő, dr. Tarányi Ferenc, dr. Plihal Viktor és dr. Zalan Gyula biz. tagokat választotta meg.

— **Orosz fogságtan.** Kotzig Károly honvéd főhadnagy, aki a háboru kezdetétől harcolt a különféle harctereken s közben meg is sebesült, ez év július 28-án Stochodnál orosz fogságba esett. Ez idő szerint Omskban tartózkodik, ahonnan arról érteslti Csáktornyan lakó szüleit, hogy egészséges.

— **Adomány.** Özv. Deutsch Jenőné Csáktornyaról férje elesetnek évfordulója alkalmából 50 K-t adott át a város előjáróságának a harctéren küzdő csáktornyai polgárok itthon maradt segélyre szorult hozzátartozóinak segélyezésére. Amiért köszönetet mond a város előjárósága.

— **A karácsony és újév előtti vásárnapokon este 6 óráig lesznek nyitva az üzletek.** A hivatalos lap közli a kereskedelmi miniszter rendeletét, amely szerint a liadiállapot folytán érezhető nyomasztó gazdasági helyzet az üzleti pangás enyhítése érdekében kivételesen megengedi, hogy a folyó évi december 24-ére és 31-ére eső va-

sárnapokon az ipari és kereskedelmi árusítás és hűhöz szállítás a magyar szent korona országainak egész területén esti hat óráig végezhető legyen.

— **A Máv. karácsonyi forgalma.** Hivatalosan a következő figyelmeztetést teszik közzé: A karácsonyi ünnepek alkalmával a más években szokásos különvonatok és másodrészevonatok az idén a fenforgó rendkívüli viszonyok következtében nem helyezhetők forgalomba. Minthogy pedig a most közlekedő személyszállító vonatok száma az utazóközönség igényeinek kielégítésére már most sem elegendő, a magyar királyi államvasut igazgatósága a legnyomatékosabban figyelmezteti a közönséget, hogy utazásait a maga jól felfogott érdekében a legszükségesebbre korlátozza, illetve csak azok keljenek utra, akiknek halaszthatatlan teendőjük van. Végül ajánlatos, hogy az utazóközönség néhány órával a használni szándékolt vonat indulása előtt az állomásnál érdeklődjék, vajjon az illető vonat közlekedik-e.

— **Karácsony a harctéren.** A harctéri katonák karácsonyi megajándékozására indult mozgalom, a Hadseregélyező Hivatal és a Vöröskereszt együttes akciója a legszebb eredményeket igéri. Pézszintézetek, vármegyeyi és községi hatóságok, egyházak, iskolák, a vidéki Vöröskereszt fiókok nemes vetélkedéssel küldik adományait és remélhető, hogy példájukat egyre többen követik. A katonák karácsonyi ajándékainak csomagolása is megkezdődött és nagy apparátussal folyik. Adományok a karácsonyi szerezetadományok 8880. sz. csekkzámlájára küldendők az együttes vezetőséghez, Hadseregélyező Hivatal, V. Akadémia-utca 17. sz.

— **Állandó mozi.** A mai előadások szenzációt jelentenek, mert Herczeg Ferenc szenzációs színműve, A dolovai nábob lánya kerül színpadra. A darab egy egész előadást tölt be. A darabot filmre alkalmazta dr. Janovics Jenő, aki a darab egyik szereplője. Kivüle még játszanak Berky Lili, Csontos és Mészáros kiváló fővárosi színészek. Egyik legközelebbi előadás szenzációja I. Ferenc József király temetése lesz.

— **Jótevény mozielőadás.** A Vörös kereszt egyesület csáktornyai fiókja, alapítókéjének gyarapítására ötletes módot talált. Jótevény mozit rendezett, mely szép összeggel restaurálta a Vöröskereszt anyagi viszonyait. Az előadás e hó 13-án folyt le Petőfi János vílézének bemutatásával. Az egyesület meg lehet elégedve a közönség támogatásával, viszont a közönség is hálás a Vöröskeresztnek, hogy a magyar irodalom remekét, Petőfinek bájos költeményét a vásznon színpadra hozta. A darab magyarsága, remek kiállítás s a régi legendás idők emlékeztető hazafias motívumok mindenképpen alkalmasak voltak arra, hogy a darab a háborus viszonyok közepette hazafias felbuzdulást váltson ki az áldozatkész közönségnek minden jóra hajló szívéből. Fokozta a darab hatását a bájos interpretálás, mellyel Hajas Irma és Hirschmann Böske úrhölgyek a mozielőadásokat bevezették. Gyönyörű előkészítése volt az ügyes prolog a darab meséjének Petőfi keresetlen, színmagyar szavaival való ismeretése, melynek hatása az egész előadásra meglátszott. Fokozta a hatást a zene is, mely cigánykísérettel alkalmazkodni igyekezett a darab hangulatához. Még megjegyezzük, hogy a vidékről is számosan élvezték a remek

előadást. A jótékony előadásokon felülfizettek: Kayser Lajos 40; Mesterics Aladár 30; özv. dr. Kraschovecz Ignácné, Mayer Ármin és Stádel János gépgyáros (Győr) 20—20; Pataky Kálmán 15; özv. Csikvándy Mártonné, Benedikt Hermann 12—12; Gráner Miksáné, dr. Hajós Ferenc, Heissenberger Ferenc (Felsőmihályfalva), dr. Isoó Viktor, Kováts Emil (Szentrókuspuszta), Nagy Elemér (Szentkereszt), Pálkai Jakab, Pethő Jenő, Scheffer Rezsóné, Wollák Rezső, Wollák Rezsóné és Zrínyi Károlyné 10—10; Hirschmann Adolfné 5; Bakonyi István, Benedikt Béla, Csakathurner Hermann, Pálya Mihály és özvegy Szalmay Józsefné 4—4; Hajós József, dr. Heilig N. törzsorvos, Kun Lajos, Nauta Ferdinánd, dr. Groszár N., Szöltes Mihály, Horváth Ferenc, Ritabunek N., Jurisics N., Fodoróczy Albrecht, dr. Dióssi N. és dr. Klein N. 3; özvegy Király Lajosné 2:40; Földes Böske, Gráner Béla, Heister N. és Neumann Janka 2—2; özv. Deutsch Edéné, dr. Huszár Pálné, N. N., Pecsnornik Ottó, Schwarz Mór, Tömör Boldizsár, Zakál Margit 1—1 K-t; Cirkovics Katalin 40 fillért. Fogadják a nemesszívű felülfizetők ez uton is az elnökség halás köszönetét.

— **Adományok a Vörös kereszt javára.** Szabolcs Rezső drávacsányi körjegyző nagy elfoglaltsága dacára is kiváló munkásságot fejt ki a Vörös Kereszt egyesület támogatásában. Majd minden héten érkezik körjegyzőségéből az ő közvetítésével hozzánk pénz-adomány. Így a legújabb küldemény Zsindarics Györgyné született Novák Magdolna drávacsányi lakosnak 14 K-s adománya. Ezenkívül Rodi Ignác szelencehegyi plébános is 20 k-t küldött a Vörös Kereszt részére, mint karácsonyi ajándékot. Mindkétrendbeli adományért köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Új ötvenkoronások és egykoronások.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az új ötvenkoronás és egykoronás bankjegyek kibocsátásáról. Az ötvenkoronásokat december 18-áról, az egykoronás papírpénzeket pedig december 21-én kezdi kiadni az Osztrák Magyar Bank. Az új ötvenkoronás 160 milliméter széles és 100 milliméter magas, egész terjedelmében vízjeles papíron kettős nyomtatással készült, az egyik oldalon magyar, a másik oldalon német szöveggel. A magyar szövegű oldalon a jegyeket rajza kékszínnel. A jegy legszélső jobb negyede alul a magyar szent korona országainak díszekkel övezett tarkán nyomtatott címerét ábrázolja. Fölötte a szám és a sorozat között az Ötven korona olvasható. A jegy fennmaradó részén tojásdad alakban eszményi női fej van, amelyet fehér keret övez. Az osztrák oldal körülbelül ugyanilyen megoldású, de a címer helyett a császári sas látható rajta. Ugyancsak az osztrák oldalon vannak a nemzetiségű nyelven nyomtatott értékmegjelölések.

— **Fülemelik a hadisegélyt.** Az illetékes körök — mint értesülünk — behatóan foglalkoznak a jelenlegi hadisegélyek felemelésének kérdésével, sőt úgy hirdik, hogy a hadisegélyek újból való megállapítása már rövid idő alatt megtörténik. Az illetékes köröknek ezt a méltán népszerű tervét nagy apparátussal támogatja az »Esti Újság«, amelynek új korszakával éppen lapunk mai számában foglalkozunk. Az »Esti Újság« egy cikksorozatban tárja fel adatait arra nézve, hogy

a hadisegélyezés mai mérve és rendszere milyen vonatkozásokban nem elégíti ki a tényleges szükségletet és rámutat arra, hogy a hadisegélyek megszüntetésénél nagyobb kell venni a megelőzési eszközök megszerzésének minden terén három év alatt előállított óriási drágulást. Az »Esti Újság« szerkesztője kéri a közönséget, hogy a hadisegélyezés terén szerzett eddigi tapasztalatairól számoljon be neki, javaslataival, panaszait, tanácsait írja meg, hogy ezzel az illetékes körök figyelmébe olyan szempontokra is ráterelődjék és olyan sérelmekre is felhívassék, amelyekre a hadisegélyezés első megállapításánál gondolni sem lehetett. A hadisegélyezés ügyében írt leveleket az »Esti Újság« szerkesztőségének címére kell küldeni. Budapest, V., Kálmán-utca 15. szám.

— **A háború.** Bukarest bevétele után nagy erővel törtétnék elő hős csapatjaink. Az akadályok egymásután leomlanak. Az oláhok és oroszok egyesült seregei nagy futva adják fel egyik védelmi vonalat a másik után. Ilyen védelmi vonal a Jalomita folyó volt, de Mackensen itt is tönkreverte őket. Hasonlóképpen járt a második védelmi vonal, Buzeu is, melyről Bukarest bevétele után azt híresztelték, hogy itt tartóztatják fel a szövetségeseket s tönkreteszik minden eddigi sikereiket. De hát ez is hiu beszéd volt. Mert bizony csapatunk itt is bebizonyították fölényüket a handabandázással szemben Buzeu birtokunkban van s a sok halott és sebesütné kívül az oláhok 4000 foglyot is veszítettek. Más baj is érte az oláhokat. A bolgárok Fetestnél (Csernavodával szemben) át keltek a Dunán. — Az Erdős Kárpátoknál is főtényben vagyunk, itt meg az orosz offenzíva teljes csődöt mondott. Egyik legérdekesebb mozzanatja azonban a múlt heti krónikának a görögök magatartása, akik az ellenségeskedést az antánttal szemben megkezdték.

— **A hivatalos nyász idején a magyarság** mely gáznak legszébb és egységes kifejezői a Hadisegélyező Hivatal gyászpajzsa, (kartonpapírból, tüvel, egy darab ára 20 fillér.) és gyászserme (az elhunyt király kép-másával, 1830 1916 felirattal, fekete alapon, föltűzhető, ára 1 korona) viselőik egyúttal az elesett katonák özvegyei és árvái alapját is növelik. Kapható a Hadisegélyező Hivatalnál, Akadémia utca 17. és nagyobb kereskedőcégeknek.

— **A kézipodgyászban szabad élelmiszert vinni.** Az Országos Közéletmezősi Hivatal elnöke feltűnést keltő rendeletet adott ki. A rendelet szerint a podgyász-vizsgálattal megbízott közegek a rendeletek hibás értelmezése következtében az élelmicikkeknek a városokba való bevitelét több esetben megakadályozták. Ezen, a közéletmezősre felelt hátrányos körülmény megszüntetése és mihez tartás végett közli, hogy élelmiszereket utipodgyászban még szállítási igazolvánnyal sem szabad szállítani. Kézipodgyászban ellenben az ország határain belül szabad élelmiszert vinni. A hazai városok piacára s a lakosság ellátására szánt élelmicikkek szállításában, ha az kézipodgyásként történik is, a hatóságoknak a városokat akadályozni nem szabad.

— **Doberdó** címmel jelenik meg december közepén Szabó István új háborus könyve, melynek művészi címlapján egy piroslik ez a kénkőves szó, ahogy magyar

anyák büszke gyászában él a görzi csaták poklának a Monte Sant Michèle sötét kavernáinak és a Valóné völgy nagy magyar temetőinek emléke. Szabó István, akinek tavalyi könyve, a Kárpáti hó most jelent meg harmadik kiadásban, újra a honvédekről ír, az élet és halál forgatagába került magyarokról olyan színekkel, olyan közelről és az átélésnek akkora erejével, mint még kevesen. A Doberdó, melyet Benkő Grill udvari könyvkereskedése ad ki, nemcsak tartalmában, de külső köntösében is művészi meglepetése lesz a karácsonyi könyvpiacnak. Négy koronáért már most megrendelhető minden könyvkereskedésben.

— **A »Vasárnapi Újság«** közleményei között a főhelyet a király temetése és a herceghalmi vasuti katasztrófa foglalják el. A király temetéséről teljes fogalmat adnak a képek, mintha az ember ott lett volna: bemutatják a koporsó utját a főbb pontokon, a ravatalt, a kísérek főbb csoportjait, közöttük Károly királyt nejevel és a kis trónörökösrel, az idegen uralkodókat stb. Thalóczy Lajos tragikus haláláról cikik az arczkép szől. Szépirodalmi közlemények: Szöllösi Zsigmond és Pantoppidan regénye, Tomcsányi János cikike Kosciuskóról, tárczacikik a hadikölcsönről. Egyéb közlemények: az elfoglalt Bukarest képe, francia hadikölcsön-plakátok s a rendes heti rovatok. — **A »Vasárnapi Újság«** előfizetési ára negyed évre öt korona, a »Világkrónika«-val együtt hat korona. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

— **A béke felajánlása.** A fenomenális sikerek után, melyeket a központi hatalmak Romániában elértek s egyáltalában a világháborúban eddig elért fényesnél fényesebb eredmények alapján a központi hatalmak elérkezeltnek látták az időt, hogy az iszonyú s ezentúl már céltalan és hiábavaló vérengzésnek véget vessenek. Ez okból a múlt hét derekán közös megállapodás alapján ajánlatot tettek a semleges államok diplomáciája útján az ellenségnek, hogy a fővábbi vérengzést szüntessék meg s tárgyalják a békét. A központi hatalmak ezt a javaslatot fölényük s biztos győzelmük tudatában tehetők meg anélkül, hogy a tehetetlen s mindamellett fennhéjázó és elbizakodott antánton kívül valaki ezt az eljárásukat félreérthetné, vagy gyengeségüknek magyarázhatná. Most már az ellenségben a sor, hogy betetőzze az óriási felelősséget azért a példanélkül való cselekedetért, hogy a világháborút felidézte s hogy az anyagi javak milliárdjai mellett millió és millió ártatlan embert a halálba bebekergetett. Biztosak vagyunk afelől, hogy a gögös antánt fittyet fog hányni a központi hatalmak békejavaslatának s tovább fogja folytatni kilátástalan küzdelmeit. Azért csak hadd dörogjenek az ágyúk ezentúl is! A felelősség az antánté a világtörténelem előtt minden elhulatoft csepp vérért, mi pedig folytatni fogjuk győzelmes előnyomulásunkat s le fogjuk tiporni a gögös ellenség tarka seregeit.

**Szeretettel adományokat kér a Hadisegélyező Hivatal!**

**Átvételi küldőmánya, IV. Vác-utca 38. sz.**

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

# MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučiljivi list za puk  
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:  
Na čelo leto . . . . K 12—  
Na pol leta . . . . » 6—  
Na četvert leta . . . » 3—  
Pojedini broji koštaju 30 fill

Obznanu se poleg pogodbe i ful računaju.

Odgovorni urednik:  
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:  
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:  
STRAUSZ SÁNDOR.

Suradnik:  
SRÁY FERENCZ.

☛ **Cěna jednih brojov od 1-ga decembra 30 fillerov.** ☛

## Prvi koraki k miru!

### Polovica rumunjske je naša.

Bukarest smo predobili. - Od 1-ga decembra do 8-ga smo 80 jezer rumunjskih vojnikov vu sužanjstvo odegjali i 184 štukov odzeli od njih. Zgubiček rumunjov je do 10-ga decembra: 300 jezer vojnikov, 448 štukov i 286 mašinastih puškah. - Rumunjska vojska beži pred nami. Krunitba mladoga kralja bude 30-ga decembra vu Budimpešti.

### Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Neje moći izpisati, kak je znameniti tjeden bil za nas i za naših saveznikov prošli tjeden. Izdajica rumunj je pogazen! Gdo bi bil mislil pred tremi meseci gda su rumunjske čete vu Erděju vdrle, da bumo njim tak frisko naplatili njihovo grdo delo: vužiganje hižah, vubijanje i vu robstvo odegnanje mirnih ljudi, razpustošenje cirkvah, školah, pohižtva, polja, gorice, sadovnjake i t. d. Ako bi bil takov, koj nebi veruval vu Boga i vu božju pravednost, on vezda slobodno reče: »Moj gréh, moj preveliki gréh!« ar se je vu prošlim tjednu dokazalo, da s ciganijom i vkanjlijivostjom se neda živeti.

Rumunj je od početka tabora s nami držal, i tak je kazal, kak da bi nam na pomoć išel, ako bi vu stiski bili. A gda je mislil, da je vrěme došlo da nas vuništiti more, — ar smo slabi, — onda hajd na nas!

Ali pravednost božanska je našu pamet i naše oružje zaostriala pak smo:

Prvic: vu Dobrudzi pošteno nadvladali vkanjlivce s pomoćjom nemcov, bulgarov i turčinov.

Drugoć: iztirali smo rumunjsku vojsku iz Erděja.

Tretjić: Naše vojske su prek Karpatov, vojska naših saveznikov pak prek Dunava vdrli vu Rumunjsku, vu bitkah njihove šerege potukli i pretirali, njihove varaše i željeznice prevzeli i osvojili.

A na zadnje: prevzeli smo njihov jako potvrđeni glavni varaš Bukarest.

Polovica rumunjske zemlje je vu našim rukami. Mi smo tam gospoda. Jeden del rumunjske vojske je poběgla, druga je na bojnem polju pokopana, tretja pak vu sužanjstvo odegjana. Samo od prvoga decembra do osmoga smo polovili osemdeset jezer rumunjov i odzeli od njih 184 štukov.

Svega skupa do vezda ovak kaže račun od početka tabora s Rumunjskom:

1. Vu Dobrudzi smo polovili 412 oficirov i 36,100 vojnikov, odzeli 119 štukov i 174 mašinastih puškah.

2. Vu Erděju smo polovili 362 oficirov i 34,300 vojnikov, odzeli 134 štukov i 112 mašinastih puškah.

3. Vu Rumunjskoj smo polovili 37,500 vojnikov i odzeli 109 štukov.

To je svega skupa 774 oficirov, 107,900 vojnikov, 448 štukov i 286 mašinastih puškah. Ov broj se svaki den povekšava, zbog toga se još nezna čeli dobiček, ali to je sigurno, da je rumunjska vojska s mrtvimi, pležeranimi i zarobljenimi skupa vre tristojezer izgubila. To je skorom polovica rumunjske vojske.

General Mackensen vre vu Bukarestu v kraljevskoj palači stanuje. Kaj je naša i saveznička vojska vu Bukarestu i vu drugih městih osvojila, to se nemre probrojiti. Rumunjska vojska je tak hitro morala ostaviti Bukaresta, da nije imela niti tuluku vremena, da bi sobum vzeti, ili vuništiti mogla neizmerno vnožinu pšenice i drugoga žitka, koju je orsag englezom prodal i stranom, koju je za svoje potreboće skup spravljal vu magazine.

Gdo nebi mislil na Božju kaštigu, koj gori pomenute broje čita i koj se malo premišljava, kak se je boj s rumunjom počel?!? Oni su nas i Nemsku, koji smo jim naveke dobri prijatelji bili, rezdrobiti i vuništiti šteli, a vezda budu oni rezdrobljeni i vunišćeni! Vu svih turnov Magjarske, Horvatske, Austrije, Nemske, Bulgarske se je zazvonilo, gda smo Bukaresta zavzeli i hvalju dali gospodinu Bogu, da nam je pomagal.

Rumunjska vojska, koja je još ostala, beži, kak more, da se zjedini s ruskom vojskom, koja joj na pomoć ide. Ali kaj to hasni. Rumunjska vojska se je tak prepla-

šila, da njejni vojnici su vre za nikaj od straha. Rus jim nemre pomoći. Ima on dosta brige vu Galiciji i doma, ar je svaki den bit!

Za mir je veliki hasen takaj preobladanje rumunjov, ar budu si naši i nemcovi neprijatelji previdli da nas nemreju preobladati, kaj budu goder izmislili. Svi bi se radi pomirili, samo gizardvi i napuhneni englez neće popustiti. Bude i on popustil, gda bu videl, da je sam ostal. I njega dostigne kaštiga Božja.

Vu Grčkoj, kak smo vre javili, su francuzi, englezi i taljani svoje čete namestili, da bi na bulgare za hrbtom napali. Naši neprijatelji su grke prisiliti hoteli, da jim njihov kralj svoju vojsku na pomoć daje. Grčki kralj nije privoljil tomu. On je štel svojim narodom vu miru gledati ov veliki tabor, vu kojem su prisutni skorom svi europejski orsagi i narodi.

Na zadnje su naši neprijatelji željeznice ladje, stuke i vojsku potrebovali i silom odzeli hoteli od grkov. Ve je vre i grckomu kralju dosta. Izrekel je kralj, da našim neprijateljem nikaj neda i dal je svoju vojsku skupljati, pak ako bu treba, bude svojom vojskom proti našim neprijateljem išel. Grčki kralj je dal one francuzke oficire poloviti, koji su najvekšu bunu delali vu njegovim orsagu. Vezda je zbog toga svadja med grkom i med našimi neprijatelji. Samo je nekoliko dnevih treba, da bude grčki kralj svojom vojskom na naše neprijatelje išel, ako bi oni i nadalje haraćili vu njegovim orsagu.

Taljani i francuzi, tak takaj rusi svaki den probaju navaliti na naše i na nemske čete, ali se naši i nemski šeregi tak držju, da niti na taljanskim, niti na francuzkim, niti pak na ruskim frontu nikakve napredke nemreju dostignuti.

Dok se vu taboru ljudi koleju, dotčas se pri nas vu Magjarskoj pripravljaju na krunitbu mladoga kralja, koja bude 30 ga ovoga

meseca vu Budimpešti obdržala Orsački zastupniki vu orsačkoj hiži vezda spraviče držiđu da dokončaju, na kaj bude se moral mladi kralj prisegnuti, gda mu kurunu Sveta Stéfana na glavu deneju. Druge komišije pak si s tem tereju glavu, kak bi se mogla krunitha s veksom svečanostjom dovršiti. Lěpa i veličanstvena bude svečanost krunitbe, ali kajti je zimska doba leta, bude se čela parada vu budimskim gradu izvršila. Tam pak je tak mali prostor, da budu samo oni videti mogli svečanot koji biletu dobiju. Niti vezdašnja taborska vremena něsu sposobna, da bi svi oni, koji bi hoteli prisutni mogli biti Ali po taboru bude se i za puk na novo velika svečanost vuredila, koju svaki videti more, koj hoće.

Najnověše je na bojnem polju, da je Bulgarska svojom vojskom pri Črnavodi prek Dunava dospela vu Rumunjsku i predobila Kalarasi varaša.

### Svečenička menjba.

Prošlo nedelju, tojest 3-ga ovoga meseca su vu Kotor občini takvu lěpu, uzvišenu svečanost obdržavali, kakva je samo pred 11 godine bila, i to onda, kada su presvėtiti biškup, gospodin Krapac kotorsku občinu osobno počastili zato, da po Lisziak Lajosu, bivši plebanušu novoreno vėranu lěpu cirkvu posvėtiju i zvanju opet predaju. S pratajom množina puka i pod agodnim nadpisu: »Benedictus qui venit in nomine Domini.« su stupili vu cirkvu, kada orgulje spuim glasem zasviraju i čuje se milostivno vugoden glas školnika: »Ecce Sacerdos magnus.« I nekakova čudna toplota mira i radosti je prevzela dušu svijuh onih, koji su njihovo milostivno lice videli i njihov sveti govor slušali.

Isto tako su slavni farniki kotorske občine sada svojega novoga plebanuša primali.

Posle smrti plebanuša Lisziaka, je viosa oblast, po Božji volji, Ehrenreich Nándora dekanovskoga plebanuša imenovala za kotorskoga duhovnoga pastira, kojega su vu Kotoru veselo i ljubezno primali, ali od kojega su se moguće dėkanfalvainski vėrdni farniki žalostno razstavili.

Gospodin plebanuš su se 3-ga točno ob 1/9 vuri iz Alsódomboru dopelali, gde su pri ondašnjim plebanušu prenoćili.

Pokraj občine su njih primala školska deca s zastavom, občinsko poglavarstvo, društva i intelligencija. Gospon notarijuš Hajdu Lajos su njih vu ime občine sa lepimi, oduševljenimi reći pozdravili i izrazili obće želju kotorskoga puka, nek njim se ne krati i nadalje, da oni vu hramobožiem svemogućega Boga, blaženu devicu Mariju i Zveličitela našega Jezusa Kristuša sa molitvami i pobožnemi popėvkami materinskim jezikom s medjimorskemi reći štovati i dičiti moreju.

Gospodin sasvem genut na lěpom doćeku, odgovoriju: da su oni zelenu grančicu mira i sloge sobom donesli i hoćeu svoj život aduvati za mir, zadovoljnost i pobožnost Kotorskoga naroda. — Opet su se vu zraku čule uzvišene reći: Benediktus qui venit in nomine Domini. Mir s vami.

Sada se pratnja gene. Naprvo deca sa učiteljima, za njimi poglavarstvo i vno go drugih vu kraja nevidljivom ređu. Ovim se predružiju množina ljudstva početku cirk-

vene vulice, koji su zatoga pobožno molitvu svršavali, došavši u cirkvu, opet sve puno sa starošinama, koji pak tam želno čakaju svojega novoga oca duhovnoga. Kada se sve namiri, hitro zasviraju orgulje i narod s punim grlom pobožno, ali i veselo zaziva Duha svetoga po svojem materinskim jeziku.

Orgulje staneju i sprodikalnice se čuje mili pozdrav: »Hvaljen budi Jezus Kristuš.« Ošter je bil glas kao strogoga oca, ali vugoden i milostiven, kak dobroga pastira Bože sveti! Kak je reći narod pobožno i tiho poslušal — živjal —, kak žedjen putnik, koj vu vručoj puščini zviralo najde.

Prije i posle govora su puka ljubezno blagoslovili. Predki je bila cijenjena ružica to, kada su se radostno spomenuli svojih bivši farnikov Dėkanfalve, med kojimi su zadovoljno i vu miru živeli i izraziju onu želju, da onoga mira i pobožnost, kojega su tam živjeli i ovdje najdeju. Vu srce genute lěpe reći su svakomu oči sa suzami oblejale.

Samo tak se more spomenuti jeden namestnik Jezusa Kristuša na zemlji s top lom ljubavijom svojih bivši farnikov i oprostiti nove, da budite i vi tako dobri meni, ja vam hoćem dober otac i pastir biti.

Posle svete meše je bil magjarski evangelium i kratka magjarska prodika, pred kojom su svi ljudi nirno vu crkvi ostali. S ovim činom i svojem ponašanjem pod celom svečanostjom je kotorski puk dokazal svoju naobraženost i intelligenciju.

Moguće se ne varamo, ako si slobodno mislimo to, da na ov dan su vu Medjimurju nē vu jednom, nego dvjuh mesti tak lěpo svečanost obdržavali.

Naš vezdašnji gospodin plebanuš su iz prodikalnice rekli, da je Božja volja, najvišesa oblast, kojoj se i kralji pokorjavati moraju, je hotela, da oni mesto menjaju. Mi pako se ovaj svemogućnoj naredbi podložimo. Posle više letošnjega mraka, koj je človečju narav, čud kakti težka megla teršil, oslobodila se je okova i svetlost obseñci sve verne duše, koje se vu Boga zafufaju. Dika Bogu vu visini, a mir kotorskim purgarom na zemlji. Pax! Stemi rećmi je pozdravil Jezus Kristuš svoje apostole. Pax! Stemi rećmi su pozdravili novi plebanuš kotorbčane. To smo si navek želeli, i to želimo slavnim obćinarom Dėkanfalvainskim.

Pataki Viktor.

### Odlučne bitke vu Romaniji.

Minući tjeden i pred nekojim danom takve bitke su bile vu Romaniji, kakvih ga jako malo bilo vu celim svėtnim boju. Svi neprijatelji strahovitno težko dišeju od onih bitkah, koje smo s našemi saveznicu vu Romaniji tak slavno zadobili i s kojemi smo Romaniju pogazili. Na drugim bojnem polju se ovo vėrme nikaj važnešega nē pripetilo. Čeli svėt samo Romaniju gledj, ovdje je sad serdinka svėtnoga boja. Naši seregi slavne bitke su tam zadobili. Veliku kolu su napravili i od tri stranih su uapredjavali proti glavnomu varašu Bukareštu. Od sevrá, od juga i od zapada su počeli tiskati vlahi i ruse. Vlahi i rusi sdvojeni su probali naše serege zastaviti i barem to preprćiti, da se Mackensen sklopi sa Falkenhaynom. Ali to su nē mogli preprćiti i ovi dva seregi sklopili su se skup i neprijatelja vu više menj-

sih i vu tri veliki bitkah napokali su. Najpredi zadobili smo od severne strane Campolunga, na zapadnoj strani pak Pitesti varaša, vu napredovanju pak širom su rezbili I. rumunjskoga serega. Kad su rumunji po strahovitnom zgubičku proti Bukareštu pobegli, jedenput sanio pred sobom najdeju jednoga našega serega, koj jim je za hrbtom prek Argesul vode došel i bežeće rumunjske serege po desetini i vuništil je. Ravno ovo vėrme na južnim kraju Mackensen je odlučno zbil vlahi i ruse, koji su ga pri Dunaju zastaviti šteli. Vlahi strahovitno vno go mrtvih i pležeranih su ostavili, k tomu pak su tak širom rezbejžali se, da su niti Bukarešta nē mogli braniti.

Od decembra prvoga do devetoga vlovili smo prek sedemdeset jezer vlahov, zadobili su naši savezni seregi 184 stukov i 120 masinostihpuških. Kaj sve pak su vu Bukareštu našli, to još nēje znati, jerbo toliko svakojačkoga blaga i živeša su našli vu glavnim varašu, da to nēje moći tak hitro preračunati.

Na Mikloševu javilo je soldačko zapovedništvo, da je Bukarešt propal. Oglasili su se zvoni po celim orsagu i naznanje nam dali, da naš najgadnėši neprijatelj je ponizeni. Božja pravica se je skazala i ponizila je Romaniju.

Ravno sto danov je minulo, kak su nas vlahi izdali i već su naše čete ulazile vu glavni varaš Bukarešt. Romania sgubila je glavni varaš i veksu stran orsaga, Ferdinand rumunjski kralj more iti za Albertom, Petrom i Nikitom. Vlahi nē su to augustuša dvajsti sedmoga mislili, kad su tak nepošteno počeli boja proti nam, kakti saveznicom.

Vlahi su na naši karmini šteli biti i eto za sto danov potlam nēmajú već glavnoga varaša skojim su s korom i celoga orsaga zgubili. Antant takodjer je zločesto računal, kad je mislil, da Romanium frisko pomoć dobi. Sad Romania nuca rusko pomoć.

Dakle antant i vu Romaniji je zgubil boja i sad samo to moremo pitati, da kaj još više hoće? Rus je niti tak nē moćem, da bi barem Bukarešta bil mogel braniti, vu Francuzkim nē su mogli prediti nemsku liniju, talijan od početka nikam nemore zajti. Dakle sloboduo pitamo, gde i kaj hoće još antant? To svaki more videti, da s oruzjem nemoreju nas preobladati, s Bukareštom opet smo jednoga orsaga zadobili i opet slavno smo zaključili jednoga boja.

Jeden kralj opet bez orsaga ostane jerbo rusi odredili su već, da vlaški kralj vu Kievu bude moral zastaviti. Jeden kralj, koj nēma orsaga, niti vojničstvo. Samo vno go mrtvih i črnadušno spoznanje ima. K tomu pak jako hude senje more imati i po kmičnih noćih pregovori mu dušno spoznanje.

— Treba je bilo to tebi, Ferdinand? Kralj si bil vu jednom bogatom orsagu i denes kaj si? Ruski rob. Ako trėzen ostaneš, još i denes bi mogel vu Bukareštu vu lěpoj palaci sedeti i premėtati cekine, koje za pšenicu i za petrolium dobis. Od dvejo stranih su te plaćali i skim menje robe si dal nemcom, stēm su ti više platili englezi. Treba ti je to bilo?

I kad dušno spoznanje zamuća, pregovori žena:

— Potrebno je to nam bilo, Ferdinand? Zgubili smo orsaga, naroda i najlepše naše dēte. Mircea herceg od toga je vumrl, jerbo črne koze vu bojni dani donesli. Ferdinand,

ti si človek, ja sem samo jedna spórtá žen-  
ska, ako sem se ja vkanila, ti, kakti človek  
nebi se bil smel vkaniti.

Vlasi još po Romaniji bežiju, ali bez  
orsaga ostajuci Ferdinand već iz Jassy va-  
raša je pobégl. Već po ruskoj zemlji beži  
proti Kievu. Kiev bude vlaškoga kralja glavni  
varas. Tam bude pod reštom, kak je Albert  
vu Havre, Peter vu Paríšu. Nikita pak vu  
Bordeauxu, vlaški kralj vu Kievu. Treba je  
bilo to tebi, Ferdinand? Potrebna si ti toga  
bila, Mária, najlepša kraljica. To si rekla, da  
je to tvoj boj. Istina, sad je to tvoj boj!

### Jedna mati.

Tužno je opet postalo Majke zadnja nada bila,  
Njeno lice tvrdo, malo, Koja naglo ostarila  
Zasuzile suhe oči, Od žalosti, velike tuge,  
Videć, da nemre pomoći. Radosti nemala druge.

Tretjeg, zadnjeg sina daje, Branit treba domovinu,  
Da brani sve naše kraje, Zato reće tretjem sinu:  
Život alduje či treba, »Idi sinek! i pokaži  
Protivnika zruši svega. Medjimurec ma kuražil»

Naj imati nigdar straha,  
Dušmana vudri do praha,  
Samo seći, vudri, koli,  
Tvoja mati za te moli!

Stridovář.

Druško Štefanija.

### Odlučen koračaj prama miru.

Krv teče još po bojnim polju, jarke i  
šance kopaju još po plodnoj zemlji, otcí s  
puškom vu rukah drvčuju vu zimi, ali mi  
domaj na vesel glas smo se prebudili de-  
cembra dvanajstoga. Ov dan Károly kralj i  
Vilmoš cesar vu jednoj zapovedi na glas  
su dali vitežkim vojnikom i celomu světu  
da ponudili su antantu mira, jerbo već niš-  
či nema nikakov cilj, da se još više krvi  
prelěva.

Centralni orsagi odlučeni koračaj su  
napravili, da se svét pomiri. Videti je već,  
da centralne orsage njeje moći preobladati i  
ravno za to centralni orsagi su prosili ne-  
utralne orsage, naj na glas daju antant or-  
sagom, da pošteni mir hoćeju sklopiti. Poleg  
ove prošnje centralni orsagi prevoliju k to-  
mu, da se odmah počne rezprava svrhu  
mira, da se takov mir napravi vu kojem  
svaki orsag nadalje bude pošteni mogel  
živeti. Vu onoj rezpravi obećaju centralni  
orsagi, da nikoga nećeju osramotiti, kvar-  
noga napraviti ili vuništiti.

Stém koračajom opet su pokazali cen-  
tralni orsagi, da samo za to tiraju boja, da  
se braniju i ravno vu ovim vremenu, kad  
su opet jednoga neprijatelja odlučno preob-  
ladali, vu ovim vremenu, kad jednu slavnu  
bitku zadobiju za drugom, dakle vezda, kad  
celi svét se jim čudi njihovomu oružju,  
ravno vezda ponujaju celomu světu mira.

Centralni orsagi nećeju još dalje pro-  
ganjati neprijatelje i to ne samo neutralnim  
orsagom su dali na znanje, neg i rim otec  
papi, koj se tomu sigurno veselil bude i od  
svoje strani sigurno s celom moćjom nad  
tem bude, da prestane strahovitna krvo-  
ločnost.

Ako pak antant nebi štel prevoliti k  
tomu i zahtěval bude, da još na potoke se  
prelěva krv, od toga pred celim světom  
on bude odgovoren i sva krivnja na njega  
spadne.

Centralni orsagi imaju nakanenje mir

napraviti, ali i k tomu imaju nakanenje, da  
do konca, do zadnje vure, do zadnjega  
človeka sderžiju vu boju. Sdržali budu tak  
dugo, doklam još bolje pokažeju světu da  
Nemsko, Austriju, Magjarsku, Bulgariju i  
Tursku nigdar nebude antant preobladal.

Sam kralj veli vu zapovedi, koju je se-  
regom poslal, da trsil se bude skim predi  
poštenoga mira napraviti svojim vernim sa-  
veznikom skup. Molil budem — veli — da  
ov koračaj, kojega sem vezda napravil, mira  
bude donesel světu.

### KAJ JE NOVOGA?

— **Mirko herceg pred kraljskom ra-  
kum.** Mirko montenegrovski herceg v petek  
s jednim našim oficírom i sdvemi drugami  
činovniki odisel je vu kapucinski klošter i  
tam vu gruvto pohodil je zadnjič našega  
pokojnoga kralja. Poklekel se je pred rakum  
i dugo je boga molil.

— **Banfield opet je doli strelil jed-  
noga zrakoplova.** Glasoviten naš zrakop-  
livec, Banfield lejtinand, koj je već više ta-  
lijanske zrakoplovov doli strelil, minući tork  
opet se je vu zraku vu boj pustil sdvemi  
talijanskih zrakoplovi. Ober Karsta je jed-  
noga tak pogodil, da je doli opa! Vu zra-  
koplovu četiri su bili smed kojih je jeden  
jako rajeni, dva pak lahko. Sve četiri su  
vlovili.

— **Bitke okolo Kirlibaba.** Da rusi  
pomoreju nekaj rumunjom opet su počeli  
vdirati proti Kirlibaba, ali nesrečno, jerbo  
krvavo su je naši nazat na pokali. Proti  
Sumnatim Karpatom takodjer su sreću pro-  
bali, ali i ovdí zabadau. Naši su ovdí takve  
šance napravili, da iz ovih sančov rusi nig-  
dar nebudo mogli naše vun pretirati.

— **Uvlaćanje nikel dvajstifilírah.**  
Vezdašnji nikel dvajstifilírah na decem-  
ber 31-ga dana u osobnim prometu zgubiju  
svoju platežno sposobnost. Finandirekcija  
dakle gori pozove obćinstvo, da ove peneze  
skim predi pri orsacki blagajni naj nuter  
dobavlja; iiti pri ovih blagajnih, ali pak  
pri Osztrák Magyar Bank zavodi proti žel-  
jezne dvajstifilíre skim predi naj zamieni.

— **Amerika još pred božičom bude  
počela mira dežati.** Amerikanske novine  
jednoglasno pišeju da amerikanski odsavu-  
našnjih poslov minister još pred božičom  
bude probal med neprijatelji mira delati.  
Ali bude amerikansko ministarstvo moglo  
to napraviti, to je još Bogu vu rukah.

— **Na albanskim frontu.** Jeden lejt-  
nant lépo je spisal, kak su zeznali, da je  
kralj vumrl. Vu jedni albanskim selo su  
bili naši, kad je telefon došel, da naš lju-  
bezni kralj je vumrl. Odkraja ne su veru-  
vali strahovitnoga glasa, ali kad su ga po-  
tvrdili, odmah počeli zvoniti i albanci taki  
su se vu cirkvi skup zišli i na glas boga  
molili za pokojnoga, kojega su jako radi  
imali. Drugi dan i tretji i tak čeli tijeđen  
svaki dan su vu cirkvici se shajali i to na-  
prě albanci, odzaja pak magjari su stali.

— **Tristo jezer rusov.** Pokehdob je  
Bukarest propal, rumunji vu veliki sili opet  
tristo jezer rusa prosiju od cara. Svrhu toga  
više oficírov i ministrov je vu Sent Péter-  
var odputovalo, da se tam pomoliju caru.

— **Deutschland je dimo došel.** De-  
utschland, kak iz Bremena pišeju sad je  
predi došla dimo, kak su ju čekali. Kad

je glasovitna podvodna ladja prvić isla vu  
Ameriku, onda je tri tijeodne bila na putu.  
Juníuša petnajstoga je odisla i juliuša 9 ga  
je došla vu Baltimore amerikansko posta-  
ljalište, odkud je augustusa prvoga odisla  
proti domu i augustuša 23-ga je došlo vu  
Bremerhaven. Dakle ov put iz Amerike  
dvajstidva danov je trajal.

Drugoć je Deutschland septembra prve  
dane odisel i oktobra prvoga je ladja došla  
vu New-London. Novembra 17-ga bi se bila  
morala odonut genuti, ali tresnula se vu  
jedno drugo ladju i morala se je nazat  
obrnuti i poleg toga samo novembra dvajsti-  
prvoga je mogla ođiti. Dakle ovoga puta  
ne podpunoma dvajsti danov je napravila.  
König kapitana opet čeli svét pozdravlja.  
Svi neutralni orsagi veseliju se, da je opet  
englezke ladje ova mala podvodna ladja  
predrti.

— **Zadnji put I. ferenc Józsefa.**  
Nigdar s vekšom paradum ne su nikoga  
pokopali, kak Ferenc Józsefa. Ali zabadau  
zlatu, zabadau srebro i velike svečanosti,  
itak svaki dojde do zadnjih vrat, to pak  
je gruft. »Főszertartásmester« zlatom botom  
ruži po vrati, ali vrata se ne odpreju, neg  
jednoga kapucina pitanje se čuje:

— Što je to?

— Ferenc József njegvo Veličanstvo!  
— veli ceremonijih najveksi mešter.

— Ignosco! (nepoznam što je to) veli  
kapucin i vrata se ne odpreju.

Drugoć počneju ružiti po vrati i još  
glasneše se čuje odgovor na pitanje:

— Njegvo Veličanstvo, Ferenc József  
cesar i apostolski kralj.

— Ignosco! (Nepoznam).

Vrata se opet ne odpreju. Sad s mi-  
lim glasom tužno veli na pitanje, što hoće  
nuter iti?

— Jedna siromašna i grěšna duša,  
Ferenc József prosi, da ga nuter pustite.

Dakle jeden siromak i veliki grěšnik.  
Tak je to prepisano. I kralj je samo jeden  
grěšnik, kak smo i mi svi drugi.

Još jedenput posvetiju grěšno tělo i  
stem deneju ga na vekivečan pokoj med  
Rudolfa i med kraljicu.

Stém kralj ostavi grufta i svi drugi.  
Vrata se zapreju, kapucinski gvardijan zak-  
lene, ključa sobom zeme i stém je čeli pa-  
radi, veliki svečanosti konec.

Jedne grěšne duše opet je menje na  
světo.

— **IV. Károly kralj vu Budimpeštu.**  
Nekaj léce po zraku. Dvanajstoga decembra  
iz nenada počil je glas, da naš mladi kralj  
i nemski cesar svojemi saveznicima ponudili  
su světu mira. Ov dan je pohodil mladi kralj  
prvić svojega glavnoga varaša, Budimpeštu.

Celo noć je putoval iz fronta, da za  
vremena more vu Budimpešt dojtí i ovdí  
prijeti za vjeru svojih ministrov, od drugih  
i od Budimpešt varaša. Na kolodvoru samo  
pet jih je čekalo kralja, kojega su slavno  
pozdravljali. S tém više naroda je stalo po  
vulicah, kud se je kralj pelal, barem je dosta  
rano bilo i ktomu deždjovno vrěme. Od svih  
stranah se je čulo: »Éljen a király!« Kralj  
je veselo salutěral iz automobila na kojim  
se je vu kraljsku palaču vozil. Pred pala-  
čom 38-mi pešički regiment je bil na straži.

Kralj je više orsackim poslov zvršil vu  
Budimpeštu i na večer odputoval vu Beč.  
Kralj i kraljica decembra 27-ga dojdeju opet

nazat vu Budimpešt. Tridesetoga decembra jih budu korunili.

— **Iz Szinaja sve su odnesli rumunji.** Iz Szinaja više magjarov je srečno došlo vu Brassó. Ovi su povédali, da kralj je već pred petimi tjedni sve dal zvoziti iz Peles zvanoga kastelja. Selbu su ponoći vozili, da se stanovnici nebi bunili. Naše čete čisto praznoga su našle kraljskoga kastelja. Takodjer ministrov i bogatušov kastelji svi su prazni bili. Kad su kraljskoga kastelja već sve zvozili, onda je došla zapoved, da svi stanovnici moraju ostaviti varaša. Szinaju su rumunji spraznili. Magjare i nemce polovili su i sobom su je odedgnali. Tak često su snjimi barativali. Rumunji, da nebi naši i nemški štuki vu lépi varaš strélali, više kilometrov pred Szinajom su se nastavili. Ovdí su je tak sbili naši, da izvanredno strahoma su bez svakoga reda pobegli prek Szinaje. Za njimi pak su taki došli magjarski husari i nemški dragoneri.

— **Konstantin kralj mobilizéra.** Konstantin mobilizéra, krećiju antanta novine. Već su vekše čete došle vu Thessaliju. Korman nezerno oruzja i municije pošila vu Larissu. Sva kola su rekviréráli za soldaćiju. Po selah su na glas dali mužkarcom, kak stran počneju zvoniti, odmah svi moraju pod zastavu stati. Kak se vidi stém se bude juris počel. Vu Lariszi Venizelosuve prijatelje na vulicu su doveli i tam su je grdo bantovali. Ravno tak je bilo vu Volobi i Janini. Čeli orsag s kraljom derži.

— **Antant njeje nagovarjal Romaniju.** Zanimet pišeju jedne ruske novine od Romanije:

— Saveznici nigdar su né nagovarjali Romaniju, da se vu boj pusti. Romanija dvé leti je nas cecala i jako dobro se je dala platiti. Rusija je prosila Romaniju, jerbo Romanija tuliko je zahtévala, da to néje bilo moći njoj dati vu ime pomoći. Romanija od svoje miseli je počela tabora, koj je antantu na vekšo škodu bil, kak na hasen.

Mi smo znali, da Romanija neznane i ne zvězbane generale ima. Pod takvami vodji su morali rusi vojovati. Antant je samo jedno falingu imel, preveć se je veselil, kad je Romanija vu boj se pustila. Denes već nišči se ne brini s Romanium.

— **Romani vu Moldavu ideju.** Deveti šereg već je pred nekujm danom pretrgel onoga puta, koj iz Bodza klanjca vodi doli prestupil je Buzen vodu, od Bukarešta na ishod pak Jalomcu. Romanskoga šerega jeden del prek Dunaja vu Staru Dobrudžu hoće vuji, gde Šacharov general još proba se držati. Ah ovoga dela rumunjskoga šerega plašju one bulgarske čete, koje su još decembra šestoga prek Dunaja došle i potlam podjednoma napredujeju. Dakle neprijatelju najsegurneše mesto je Moldva. Ako je još ovdí sbijeju, onda do kraja se moraju rasov vu ruke dati, jerbo rumunji već nikaj nebudu mogućni napraviti.

— **Grki se knemcom budo preklopili.** Iz Pirenza telegrafiraju, da Konstantin kralj odlučil je, da se k nemcom preklopi i svrhu toga odredil je mobilizaciju i velike čete skupljaju vu Atheni i na okolic. Francuze i engleze su već pretrali iz Atheni.

— **Novi penezi.** Kak je to već na glas bilo dano, nemški penezi samo do zadnjega decembra budu valati, i onda je vun potegneju iz prometa, jerbo na mesto željezni penezi dojdeju. Svun toga pak već

dečaju papirnate korune, koje decembra dvajstiprvoga dojdeju vu promet. Stottrinajst milimetrov budo duge i šestdesetosem milimetrov široke. Korune iz puno bolšega papira budeju, kak su denesnje dvé korune.

Nové pedeset korune takodjer budeju koje decembra osemnajstoga budo vu promet došle.

Osztrak-magjarski bank reztrgane papirnate peneze premenil bude, ali pri svakim falatu deset fillérov doli si bude računal.

— **Zavzei smo Buzeu.** Decembra petnajstoga javilo je soldačko zapovedništvo iz bojnoga polja:

Na ishodnim bojuom polju: Vu Romaniji sami romani vužijeju sela, koje iz dalka videti ponoći, kak su vu plamnu. Savezni šeregi trsiju se, da rumunje iz velike rumunjske doline skim predi pretiraju. Med bregi su se zastavili rumunji, ali već i ovdí su njim predrli fronta.

Deveti šereg Buzeu je zavzei i ovdí jeden dan četiri jezero rumunjov je vlovil. Pri Felestinu vekše bulgarske čete su prek Dunaja vdrle.

Na erdeljskim frontu rusi su opet počeli vdirati, ali napré né su mogli dojtí.

— **Korunjenje kralja.** Glavnoga varaša zastupništvo sto pedeset jezer korun bude dal na one stroške, kad vu glavnim varašu korunili budo kralja. Iz ovih penez budeju kinčili one vučice, po kojih prosečija išla bude. Takodjer glavni varaš bude platil i sve druge stroške, kak naprimer bakle, lampijone i t. d.

— **Na macedonskim frontu.** Na okolic Bitolije njeje nikaj zamenitoga se pripetilo. Pri Cserna vode taktu višeput je išel neprijatelj na šturmu, ali nazat su ga zbili. Opet su počeli iz štukov strahovitno strélati i zatem još jedenput su probali jednoga brega zadobiti, ali sad su ravno tak morali nazat pobećti, kak i predi. Neprijatelj ov lijedn strahovitnoga zgubička imel.

— **Strahovitn ruski zgubiček.** Rusi da pomoreju Romaniji opet su veliko navalu počeli proti Karpatom. Pred Mescilina bregom na hiljada ruskih mrtvih leži. Pri Kirlibaba zvanom mesto samo na jedni kratki liniji prek jezero mrtvih leži. Odovud né dalko opet čeli bregi stojju iz ruskih mrtvih pred našimi droti. Kuliko njih je pležeranih to niti preračunati néje moći. Samo jeden dan vlovili su naši prek dvé jezero rusov i pedeset i tri oficirov, zadobili su ktomu četirinajst masinpuskih. Vu ovi četiri dana trajuci offenzivi dvajstijedno jezero vojnika su zgubili rusi. Na Kóvessovim frontu na dan prek pet jezer imaju rusi zgubička. Tak valujejo ruski zarobljeniki.

— **Osemdeset kilometrov od Bukarešta.** Centralnih orsagov šeregi od Bukarešta na ishod osemdeset kilometrov dalko su došli. Rumunjski šeregi pri Galacu stojju, ali niti ovdí nebudu mogli dugo se držati.

Glas je došel, da Mackensen vu Bukareštu vu kraljsku palaču se nastanil. To néje istina. Kad je Mackensen na automobil vu Bukarešt došel, pred kraljskom palačum je postal i bez toga da bi nuter bil išel, k sebi je pozval palače pazitelja i dal mu je naznanje, da palaču nišči nesme bantovati, stém je odisel i vu jedni drugi palači se je nastanil.

Savezni šeregi prebližavaju se k Buzeu varašu, kojega zakratko vréme zavzei bu-

deju. Buzeu varaš od Szereth vode samo sedemdeset kilometrov dalko stoji. Sbíti rumunjski i ruski šeregi za ovom vodom se skupljaju i vodi hoćeju još jedenput probati naše šerege zastaviti. To je pitanje, ali budo rusi mogućni vekši šereg sim poslati pred rumunje i ali imaju ovdí napré napravlene šance. Ako toga nēmajú, opet vu veliko pogibel dojdeju.

— **Antant i mir.** Centralni orsagi pošteno hoćeju boja zaključati, da jedenput prestane strahovitna krvoločnost Engleze i talijanske novine sve proti tomu pišeju i tak veliju, da nemci su već odnemogli i svrhu toga hoćeju sad mira. Nećeju još prepoznati, da na svakim frontu su biti bili. Ako se med neprijatelji ne bude počela rezprava svrhu mira, nemci se strahovitno prepravljaju, da još bolje potučejo neprijatelje, kak su jih do vezda. Neutralne novine opet tak pišeju, da centralni orsagi skazali su svoju moć i došlo je vréme, kad jedenput i svrhu mira sr moraju neprijatelji spominiti. Centralni orsagi su vezda dali na to priliku i ovu priliku néje smeti iz rukah vun pustiti.

— **Vu Ruskim hoćeju mira.** Ruske novine jedno stavno pišeju, da néje smeti nemsko ponudbo odhiti, jerbo to su po službenim putu poslali, dakle i po službenim putu mora se na to odgovor dati. Pišeju nadalje, da ako englezi i talijani norca se dečaju iz toga, lahko se pripeti, da se savezničvo rezepe. Rusija je do vezda najviše alduvala, dakle slobodno se vezda prva s pomina od mira. Na nemsko ponudbu na svaki način budeju odgovor dali. Od ovoga odgovora visi, ali se bude mogla svrhu toga rezprava početi.

## Najnovše.

**Najnovši glasí:** Decembra 12-ga je ministerprezident grof Tisza István na orsačkom spravišču prijavit, da su naša, nemška i druge savezničke vlade onim vladom, s kojimi nēsmo vu neprijateljstvu, očitovale, da smo pripravni mir sklopiti s našimi neprijatelji. To vćinimo mi i naši savezniki za to, ar smo jakši i ar smo pokazali, da nas naši neprijatelji nemreju preobladati. Mi i naši saveznici nećemo, da bi dalje krv tekla na bojnomo polju.

Vezda je rad na našim neprijateljem. Ako budu oni privoljili, onda bude mir. Ako pak budu odhitali naše mirno nakanenje, onda budemo još s jaksom silom na njih navalili, kak smo dovezda.

## Pésma vojnika.

Z ruske zemlje ti pošilam listeka,  
Nesla bu ga tebi črna lučica.  
Napisano vu njem s malmi slovami,  
Da je golub tvoj išče je med živami.

Najte se vi za nas još žaluvati,  
Živi su vam još medjimurski sini,  
Nebojimo se mi rusa, japana,  
Niti pak od čalarnoga taljana.

Došli nad nas svojom velkom paradom,  
Pokazali su se s dugastom bradom,  
Stali su njim magjari fest na bradu,  
Pozabili taki svoj paradu.

Nemreju si nigdi nikaj pomoći,  
Svoja mesta moraju ostaviti,  
Medjimurski sini među stražju,  
V Medjimurje pėsme pošilaju.

V Medjimurje pšmice pošilaju,  
Njive grlice si suze brišeju.  
Naj se plakati grlica na draga,  
Sudjena je meni puška soldačka.

Puška soldačka nam je grlica,  
V ruski zemlji vu dekungu posteljka.  
Nikaj zato, mlada su mi još lèta,  
Či ne vmerjem, bum se vžival još svèta.

Nemrem s konjicom do tebe jahati,  
Niti desnu ruku vu tvoju deti,  
I tva bëla lica slatko kušnuti.

Da bi ja te mogel slatko kušnuti,  
S tobum draga lépum ljubav imati.  
Al da dalko sam od tebe grlica,  
Kak v zimi kita od zelenog lista!

Zato ti pišem z Rusije ja lista,  
Vu njem ti pošiljam šipkovog cvèta  
Na Belicu tebi mlada dèvojka,  
Kaj buš znala za tvojeja vojnika.

Na Belici gladka steza, širok put,  
Kud se šeče ma grlica vnoigput.  
Na Belici samo jedna ružica,  
Koja v mojim srčecu zasajena.

Na bojnóm polju. **Novák Vince** lovász  
iz Bottornye.

**Urednikova pošta.**

Izmed nam na novo poslanih pšmah budemo sljedeće za novine štampati dali.

1. **Pšma žalostna.** (Zalaujvár. Zs. J.) morali smo ju vu više mštih popraviti.
2. **Smrt mladoga junaka.** (Békásd. J. A.) Dobro je složena.
3. **Jedna mati.** (Stridóvár. D. Š.) Dobro je izmišljena ali nije bila dobro složena. Popravili smo ju.
4. **Pšma od muža i žene.** (Felső-Vida-falva. V. A.) Preduga je bila. Deset verzušov smo zbrisali, druge pak popravili.
5. **List iz tabora.** (Na bojnóm polju. P. F.) Mišeli nesu novi, ali dobro je složena.
6. **Složno! složno!** (Stridóvár. D. A.) Dobra je. Drugu nemremo vu novine deti.

Nemremo vu novine postaviti sljedeće nam poslana pšme:

1. **Pšem od mladoga junaka.** (Bukovec.) Jako je duga; 37 verzušov je vno vu naše novine postaviti, ar onda druge štive nebi imele mesta. Izvun toga nje dobro složeno. Na nikakvu vizu nepaše.
2. **Pšme taboraka.** (Tótfalu.) Nikak se neda popraviti, ar se neslažeju redi i rēči.
3. **Pripovèstna pšma.** (Na taljanskoj fronti. H. K.) Kvar, da se vu ovoj pšmi neslažeju redi i da se nemre popraviti, ar bi drugač naše čitatelje zanimalo, kak vi na taljanskoj fronti harujete.
4. **Tugovanje nesrečnoga muža.** (A. D. — Sz. M.) Popėvka je dobro složena, ali kajti su čini jedne poznate žene izpisane vu njoj, nemremo ju vu novine postaviti. Dosta je žalostno, ako se najdeju takve žene, koje si muža ostaviju, dok on vu taboru za domovinu trpi. Al i to je istina, da za takvu ženu se nije treba tugovati, ari toga ona nije vrédna. Nevrètno žene bude gospodin Bog naplatil vre i na ovom svètu.

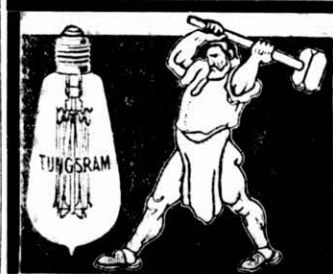
Iz drugih nam poslanih pšmah drugiput!  
S pozdravom! (M. J.)

Mint **KARÁCSONYI AJÁNDÉK**  
legalkalmasabb  
**ifjúsági iratok és képeskönyvek**  
dísz és olcsóbb kiadásban.  
Izléses kiállításu **FINOM LEVÉLPAPIROK** dobozokban és  
mappákban (Envelopes) nagy választékban kaphatók  
Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében  
Csáktornyan.



**Házeladás!**  
Csáktornyan Rákóczy-utca 20.  
szám alatti egyemeletes ház a  
hozzá tartozó 2 kerttel  
**eladó!**  
Bővebbet a tulajdonosnál.  
**Szivoncsik Antal**  
Rákóczy-utca 36. sz.

**Novi štacun!**  
Poštuvanim občinstvom  
dajem na znanje, da sam na  
Csáktornya, vu Festetics-ulici  
pokraj kasarne dobro  
oredjeno mirodija i kratak  
roba štacuna odprla.  
Deutsch Ede udovica.



**A „TUNGSRAMLÁMPA“**  
gazdaságos, mert hosszú élettartalmu.  
A minőségért a gyár szavatol.  
Kérje mindenütt a „Tungsrám“ véd-  
jeggyel ellátott lámpát. Gyártja az  
Egyesült izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság  
Hazai gyártmány! Ujpest 4. Hazai gyártmány!

**Bárd-Nádor-Rózsavölgyi-féle**  
**Karácsonyi**  
**zenealbumok**  
Kapható:  
Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében  
Csáktornyan.

**Karácsonyi és ujévi ajándékok**  
nagy választékban és jutányos árban kaphatók:  
**Rosenfeld I. órás és ékszerésznél**  
Csáktornyan Árpád-tér (takarékpénztári épület).  
**Raktáron mindennemű inga-, fali- és zsebórák.**  
Tört arany és ezüst a legmagassabb árban beváltatik.